

ZAPISNIK SA SASTANKA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE

Br. 15

Datum: 06. 02. 2021. Vreme: 11:00

Mesto: Sedište CIK-a/ Priština

Valdete Daka, predsednica CIK-a.

Članovi CIK-a: Sami Kurteshi, Sami Hamiti, Arianit Elshani, Alim Rama, Eshref Vishi, Ibrahim Selmanaj, Gordana Llaban, Rifat Krasniq, Čemailj Kurtiši, Artan Asllani.

SCIK: Burim Ahmetaj, Izvršni Načelnik.

KRPPP: Yll Buleshkaj, direktor.

Prevodioc: Argjina Misini

Zapisničar: Fehmi Ajvazi.

DNEVNI RED

1. Uvod: gđa. Valdete Daka, Predsedavajuća sastankom CIK-a;
2. Aktivnosti KRPPP-a:
3. Izveštaj Odbora CIK-a:

Odbor za Izborne Operacije:

Razmatranje i usvajanje Izbornih Obrazaca, za prevremene izbore za Skupštinu Kosova

Nadzorni Odbor za Javno informisanje

Informacije o aktivnostima Javnog informisanja

4. Razno.

1.Uvod: gđa. Valdete Daka, Predsedavajuća sastankom CIK-a

Valdete Daka: Otvaram 15-ti sastanak Centralne Izborne Komisije. Da li ima neko primedbe vezano uz dnevni red? Izvoli Artan!

Artan Asllani: Nadzorni Odbor za Javno Informisanje je odložio sastanak nakon sastanka CIK-a, radi vremena, tako da ćemo izveštavati u narednom sastanku.

Valdete Daka: Znači nemam tu tačku na dnevnom redu!

Alim Rama: Imamo predlog Sekretarijata za Odbor za izborne operacije u vezi sa prijemom glasova putem pošte.

Valdete Daka: I to spada u Odboru za Izborne Operacije? Znači ko je za ovaj dnevni red, uz ove promene? Počinjemo sa aktivnostima KRPPP-a.

2. Aktivnosti KRPPP-a

Yll Buleshkaj: Juče je istekao rok za prijavu za akreditaciju posmatrača iz političkih subjekata i lokalnih NVO-a, što je rezultiralo sa oko 30.000 prijava. Pregledaćemo svaku prijavu, razlog zašto nismo predstavili broj pred vama je taj što kao i sve stvari tamo imamo puno duplikata i nedostatak informacija. Nakon isteka roka više nećemo prihvatati dodatne prijave, ukoliko se nešto ne promeni i CIK ne promeni bilo koji rok za posmatrače iz lokalnih političkih subjekata i nevladinih organizacija, dok još uvek primamo prijave od međunarodnih organizacija, medija i međunarodnih diplomatskih misija.

Valdete Daka: Nastavljamo sa izveštajem Odbora CIK-a.

3. Izveštaj Odbora CIK-a:

Odbor za Izborne Operacije:

Razmatranje i usvajanje Izbornih Obrazaca, za prevremene izbore za Skupštinu Kosova

Alim Rama: Odbor za Izborne Operacije će razmotriti ove obrasce koje preporučuje Sekretarijat. Kod većine njih postojala je potpuna preporuka, ali postoji obrazac koji nema potpunu preporuku, pa da počinjemo od prvog obrasca. Ovo je obrazac preliminarnih rezultata kojeg Odbor jednoglasno podržava, a ovaj obrazac je prvi put korišćen na izborima 2019. godine, pomaže ubrzanju objavljivanja preliminarnih rezultata. Sekretarijat nam potvrđuje ko su osobe odgovorne za sprovođenje ovog ugovora, tako da su svi odgovorni za taj propust. Mi još uvek ne znamo tačno ko je odgovoran za propust koji se dogodio na prošlim izborima, ali sada moramo da preuzmemo odgovornost pa smo pitali Odbor. Ovo je obrazac

usklađivanja rezultata dok se mi složimo, a zatim pređimo na sledeći. Za obojicu u Odboru nije bilo primedbi, jednoglasno ih preporučujem. Oba OUR-a su bila tamo, bilo je primedbi ovde, tj. ovo preporučuje Odbor sa 4 glasa za, 1 protiv. Ja bih samo obrazložio glas protiv, i još uvek podnosim zahtev, jer sada je ovo više tehničke prirode i praznih mesta, sada imaju priliku da prave taj propust kod prenosa rezultata kandidata. Ako je na poslednjim izborima došlo do tehničkog propusta, takođe je postojao veoma veliki procenat biračkih mesta koja su se prebrojavala zbog tehničkog propusta sa obrascima, jer nije bilo mesta za prvu partiju, PLE, ako tada nije bio prostora gde da se napiše, i prenos započeo niže. Sada se u ovom slučaju ova zabuna može namerno stvoriti u 12 ili 1 sati posle ponoći, kada se popune ovi obrasci, možda se prebroje svi glasovi kandidata. Ovde su svi glasovi registrovani za sve kandidate i prebrojani prema pravilu, uključujući i pitanje koje je bilo u medijima o Aljbinu Kurtiju, svaki glas se ovde broji i registruje. Sada je problem u tome što se iz ovog obrasca vrši prenos u formu rezultata kandidata, ako nema prostora, ili je prostor između njih zatvoren, nema prostora, onda je veći rizik da se desi greška ili tehnički propust kod komisionera. Tako da i dalje tražim da se čak i u obrascima za rezultate kandidata ostavi prostora, jer ovako kako je ovde 1 da ostane prazno, 1 tamo da ostane prazno, 6 da ostane prazno, jer se prenos vrši mehanički od strane komisije.

Valdete Daka: Ko je za ovaj obrazac? Ko je protiv? Sa 2 glasa protiv, obrazac se usvaja. Nastavljamo sa sledećim obrascem!

Alim Rama: Sada dolazi pitanje šta je kolega Kurteshi rekao na poslednjem sastanku. Ovo je namerna odluka kojom se stvara zabuna u radu CIK-a. Ovom odlukom, ovakvim glasanjem, CIK namerno stvara ili pokušava da prouzrokuje što je više moguće ponovnog prebrojavanja, jer mi ovde očigledno imamo tehničke propuste u prenosu. Kako je g.Kurteshi prošli put pomenuo, ovde postoji krivična odgovornost, jer je odluka namerna, i vi ste u redu s tim da donosite namerne odluke.

Valdete Daka: Ja sam u redu sve dok su svi kandidati koji su potvrđeni na ovom obrascu. Ne vidim ništa protivzakonito, sprovođenje onoga što smo sami odobrili.

Alim Rama: Kada je bio reč o brošurama, zbog ovog propusta bili ste protiv preporuke Sekretarijata, znači mi i tehničke preporuke treba tumačiti u političke svrhe, a vi kao predsedavajuća ne biste smeli slediti politički stav, trebali biste 100 % da podržite Sekretarijat. Juče ste se žalili da ste na meti napada. Vi namerno pokušavate da napravite probleme u tom procesu i svi bi trebalo da budu krivično odgovorni za stvaranje problema. A ovo je u cilju stvaranja tehničkih problema u izbornom procesu. Ne kažem da se glasovi mogu prebrojati, u drugom obrascu će se prebrojati i svaki glas će biti registrovan. Jer postoji

kampanja putem društvenih mreža, ne glasa se, ne računa se, ne vredi. Svaki glas za svaku partiju je važeći glas i glasa se do 5 kandidata, uključujući i u mom slučaju, jer ne želim da pominjem druge stranke, ali ako su obrasci stvoreni na takav način, tada je odgovornost ove institucije i odluka koje mi donosimo.

Valdete Daka: Izvoli Eshref!

Eshref Vishi: Apsolutno se nisam složio sa gospodinom Ramom. Uz svu raspravu koju je vodio o tačkama dnevnog reda koje su odobrene. Moramo osigurati da izborni proces teče normalno i poštujući izborna pravila i procedure. CIK će nadgledati postupak kao takav u pogledu regularnosti njegovog sprovođenja Usvajanje obrazaca OUR, ORK i glasačkih listića za glasove kandidata mislim da je u skladu sa izbornim pravilima i obezbeđuje pošten, siguran i zakonit proces na dan izbora, a posebno tokom procesa prebrojavanja glasova i beleženja rezultata. Zabrinjavajuće je da postoji politički subjekt koji takođe pozivaju birače na postupke koji su u suprotnosti sa dokumentima koje je odobrila CIK. Verujem da Zakon o opštim izborima, izborna pravila i posebno kodeks ponašanja političkih subjekata, njihovih pristalica i kandidata treba poštovati i primenjivati. Tim kodeksom smatraju se odgovornim za prekršaje tokom predizborne kampanje i predizborne tišine. Jedini organ koji ima zakonsku obavezu da informiše birače o načinu glasanja je CIK. Propuste koje spominje g. Rama trebalo bi da upravlja njegov politički subjekat. Obratimo medijski poziv da se ponašaju drugačije od pravila koja usvajamo. Odobrili smo brošuru i iz brošure svi ovi obrasci ne bi trebalo da budu u suprotnosti sa odobrenom brošurom. Idemo u dobrom pravcu i poštujemo procedure i zakon.

Sami Kurteshi: Razumem sav ovaj pokušaj, da bi zbunili birače, i komisionere i posmatrače. To što smo rekli je činjenica, i mi se ne povlačimo. Ne postoje anonimni politički subjekti, preči im LVV, ja nemam taj problem, uostalom, svaki politički subjekt gleda da zauzme negde neko mesto gde će ostati, ali doći će dan izbora, glasanje će se odvijati. S nestrpljenjem očekujemo dan izbora i znaćemo šta će se dogoditi, ali je dužnost državne institucije da što više olakša glasanje, u tehničkom, u administrativnom pogledu. Ne pravite nikakva zakonske prekršaje, ali otvoreno se primićuju namerne akcije da bi se zbunili posmatrači, komisioneri tokom prenosa rezultata. Međutim, mi se radujemo 14. februaru, 14. februar će se dogoditi i doći će vreme kada će rezultati izaći. Bez obzira na napore, mi smo uvereni da će se rezultat pokazati vrlo dobrim. Posao ove institucije bi bio da se sva pitanja reše na vreme kako bi birači, oni koji su sposobni za svoj glas, mogu da izraze svoj glas i da taj glas bude ogledan u svim zvaničnim dokumentima institucija. Bilo je pokušaja da se učini nešto protiv toga, mi to razumemo. Vrlo često se imena ne pominju, subjekti

se ne spominju, LVV je stožer, ime Aljbina Kurtija im preči, ono ne nestaje. Sve što se događa je predizborna kampanja. Stožer problema, stub problema je strah i mržnja prema jednom subjektu i jednoj osobi. Ista stvar koja se radi sa obrascem, sa prenosom, ovo je namerna akcija kojom se zbunjuju birači, komisioneri i posmatrači. Ako je ovo kampanja, uzmite je kako želite, recimo to jasno, otvoreno, konkretno sa imenima.

Alim Rama: Ja se dozivam na Zakon, jer je Eshref rekao nešto što nije istina i nije tačno. Pošto se on predstavio kao pravnik, verujem da je čitao Zakon o izborima. Prema Zakonu o izborima biraču se da glasački listić gde može obeležiti, kako ste vi to pročitali u reklamama, može obeležiti glas za jedan politički subjekat, i može izabrati do 5 kandidata. To je zakon o izborima, glasački listić je za sve neutralan, ima 28 subjekata na jednoj strani, ima 110. Posao komisionera je da prebrojavaju svaki glas od 1 do 110, kao za listu VV koja ima 110 kandidata, i u kojoj su 3 kandidati uklonjeni od strane sistema, jer je sistem korumpiran. Kao i partija VAKAT, pošto imam ih ovde ispred, možda imaju 42 ili znam koliko ih ima, tj. od 1 do 42 i osoba koja glasa za VAKAT ili tursku stranku koju imam ovde, koja takođe ima oko 40 i glasaju 50 ili 60, moraju biti upisani u registar. Jer je posao komisionera da se prenose jedan po jedan, zbunjenost koju kolega Vishi pokušava da predstavlja, to je strah od svega što se dešava. Prvo se moramo uputiti kod jedne osobe. Kao što smo prošli na prošlim izborima sa 11 glasova, boreći se za svaki glas, a sad je strah, jer sada nije ni red da dođe u CPR-u, jer neće ostati ni 5%. Namerne odluke CIK-a suprotno Sekretarijatu. Sekretarijat za telefonski poziv svakog podnosioca prijave iz dijaspore rekao je da je to teško učiniti, ne verujem da ste naterali Sekretarijat da izvrši operaciju, čime je dokazano ono što smo mi rekli da je u suprotnosti. Rekli su nam da nisu sigurni, nemamo kapaciteta. Budući da to ima veze sa odlukama CIK-a suprotno tehničkim okolnostima, koliko ih je bilo ako tehnički nije moguće pozvati 150.000? Razgovaramo o preporukama Sekretarijata.

2. Identifikovao sam dva prekršaja koja su počinjena u ovoj sobi CIK-a. Jedan je otpor sprovođenju presude Vrhovnog suda, što je zakonska obaveza CIK-a. Ako ne sprovedete presudu, vršite krivično delo. A kao drugo je pritisak da se odluke stranke donose unutar CIK-a, a to se ne dešava.

Valdete Daka: Izvoli Rifat!

Rifat Krasniq: Mi se ovde nalazimo u instituciji, u CIK-u i mi imamo jedan dnevni red! Nismo došli ovde da slušamo predavanja o LVV. Ovo nije parlament ili skup za oglašavanje VV-a!

Valdete Daka: Nikada institucija CIK-a nije bila ovako politizirana. Ko je za ovaj obrazac? Alim da li imaš još neki obrazac?

Burim Ahmetaj: Sekretarijat je, uz ovlašćenje CIK-a, u proceduri prijema paketa sa glasačkim listićima, koji će stići od birača u inostranstvu, odnosno glasova putem pošte. Međutim, na osnovu ovlašćenja, postupak za koji smo zaduženi da sprovodimo kao Sekretarijat je teško izvodljiv čak i uz činjenicu da Pošta Kosova je izrazila spremnost da nam pruži podršku na osnovu odluke CIK-a, za što smo veoma zahvalni. Međutim, u praksi smo naišli na poteškoće, posebno sa kurirskim poštama, brzim poštama, da proceduralno sve ove brze usluge u slučaju da ih šalje glavna pošta Kosova, sve ove usluge moraju biti plaćene, i ekspresna pošta, uprkos činjenice da je adresa poštanski fah, to je postupak brze pošte koji je putem sistema za praćenje šalje poslednjem dostavljaču koji u ovom slučaju ovlašćena osoba od strane CIK-a koja će prihvatiti sve ove pakete ili ove koverte. Dakle, u praksi ono što smo kao sekretarijat ovlašćeni da radimo kao proceduru, teško može da se uradi preko našeg osoblja, tj. praktično sve te koverte ako se pošalju na poštu Kosova moraće da budu podvrgnute taksiranju. Radi se o brzjoj pošti. Juče ceo dan smo imali komunikaciju sa Poštom Kosova, kao i sa brzom poštom i posebno smo došli sa brzom poštom do zaključka da je jedina opcija, najbolja za sve strane, koju bi generalno trebalo primeniti i na ostale brze pošte, a to je da paketi ili koverte sa glasačkim listićima koje dolaze sa brzom poštom, zadržavaju se u objektima brze pošte. A sekretarijat bi trebalo da odredi vreme koje je pogodno za sve strane da nose ove koverte do mesta gde će se čuvati. To znači da u saradnji sa brzom poštom i u ovom slučaju postoje i druge pošte koje treba zadržati do određenog vremena koje smo planirali da bude 15:00 popodne, jer prema procedurama sva brza pošta negde do 13:00 - 13:30 dana vrši poslednje isporuke koje se završavaju kroz svake pošte. A od ovog vremena do predviđenog vremena dovoljno je vremena da se ovi paketi pripreme kako bi se predali CIK-u, a zajedno sa policijskom pratnjom i u prisustvu posmatrača, sa osobom ovlašćenom za odlazak u objekte ovih pošta i da uzimaju pakete i pošalje ih na mesto skladištenja. Ovo je gotovo jedina održiva opcija i zbog toga tražimo razumevanje CIK-a da nas ovlasti kao sekretarijat i da sprovedemo ovaj postupak u ovom obliku.. Inače, ovlašćenje za postupak koji smo imali od juče je teško ili gotovo nemoguće. Zato vas molimo za razumevanje i nastavite sa ovom procedurom, idemo do svake brze poštu sa protokolom, podižemo pošiljke je i šaljem ih u objekt ili mesto skladištenja sve ove koverte.

Artan Asllani: Prvo bih zatražio da za ove brze pošte koje pominjete, prvo da se vidi koje su stvarno registrovane, da nisu fiktivne i da se pogledaju one koji posluju već duže vreme i da znamo da primaju poštu, tj. da budu renomirane kompanije. Dakle, pobrinite se da odete do njihovih prihvatnih centara za

prijem, da ih pokupite i obavestite ih, baš kao što biste to uradili i za poštu Kosova i za tranzitni centar, isto i sa ovim kompanijama, i da obavestite sve posmatrače, da obavestite Policiju Kosova i zajedno sa odgovornom osobom CIK-a da ih uzimate. Međutim, istovremeno se koordinirajte u vezi sa vremenom kada je pogodno za njih, kao i za nas kao i za CIK, i da imamo isti raspored, odnosno dan, da znamo manje ili više gde će ili u kojem će centru ići tokom dana.

Burim Ahmetaj: Trenutno postoje 3 registrovane pošte, a to su DHL, TNT, Ekspres i U5. Možda postoji još neka pošta, ali mi ćemo pratiti i videti da li dolaze iz neke druge pošte da bismo videli u vezi s tim. Međutim, to su te koje zvanično deluju na teritoriji Kosova, dok će se u vezi sa postupkom sve obaviti protokolarno, određujući vreme kada će se ići, obavestiće se posmatrači, a biće i policijska pratnja. Svi znamo da brze pošte rade u sistemu praćenja, što znači da ovlašćena osoba, u ovom slučaju od strane CIK-a, u trenutku kada izvrši tehnički prijem svakog koverta ili svakog paketa, a zatim kroz sistem evidentira svakog birača iz inostranstva koji ih je poslao putem brze pošte, putem sistema za praćenje potvrđuje se da je pošta poslata na traženo odredište, a to je u ovom slučaju CIK, koja kao institucija preko ovlašćenog lica prima svu ovu poštu. Tako ćemo imati ovlašćenu osobu koja će izvršiti tehnički prijem svakog koverta, tako da svi pošiljaoci znaju status da je pošiljka stigla na traženo odredište.

Sami Kurteshi: Ja se slažem da olakšamo što je više moguće prenos svih ovih pošiljka i glasačkih listića. Molim Sekretarijat, da posmatrače i ako žele i predstavnici političkih partija da prate proces kako bi bili blagovremeno obavješteni o ovim kovertama, kako god ih vi nazvali. Naravno, naša je obaveza da svaki poslati koverat, na bilo koji način, stigne ovde u redovnom obliku, jer ove poštanske usluge imaju dugo iskustvo. Tražim da se posmatrači i predstavnici političkih partija, koji su zainteresovani za nadgledanje procesa, budu obavješteni u bilo kom trenutku.

Sami Hamiti: Takođe je podržavam, jer je to ono što smo juče tražili, jer je tačno da CIK u institucionalnom smislu ima sporazum sa Poštom Kosova. Hteo sam da se povežem sa onim što je Arianit rekao. Pitanje brzih pošti i koje su registrovane, pored DHL-a ili koje su to, takođe 3-4 pošte koje su međunarodne i ovde posluju. Jedan predlog, kako bi se uklanjale sve dileme, znate da postoji odluka Vrhovnog suda, a kasnije i Ustavnog suda. Glasovi koji stignu u CIK kao glasovi iz inostranstva, svaki koverat mora imati pečat pošte odakle je poslat. Da bi se oslobodili svih dilema, one koje dolaze, moraju imati pečat pošte odakle su poslate da bi se odobrile, jer ako nema poštanski pečat, znate šta se dogodilo sa kontingentom koji je na izbore 2019. došao. Tačno je odluka na Vrhovnom sudu doneta za one koverta koje nemaju pečat mesta

odakle su poslati. Jedini element koji bi služba za birače u inostranstvu trebalo da vidi, je da uzme u obzir odluke i presude koje su donete, i zakon, odnosno glas koji se šalje, tj prijava koja se šalje, koverat koji se šalje moraju imati pečat pošte odakle je poslat.

Arianit Elshani: Samo želim da ponovim činjenicu da je ono o čemu se razgovaralo na sastanku OIO-a. Reč je o sigurnosti dolaska glasova, u stvari dolasku koverti sa glasačkim listićima i mestu na kome će se skladištiti glasovi, biće postavljene kamere. Ipak, postoji spremnost same administracije da će se kamere instalirati i iznutra i izvana. Ovo je zahtev i verujem da će se izvršiti precizno.

Alim Rama: Imao sam ovaj predlog juče, ali u redu je. Obezbedite registar za sve učesnike koji su došli u CIK na kraju procesa i zahtev koji komunicira ... evidentirajte broj paketa na kraju procesa i održavajte sigurnost do kraja ovog procesa.

Arianit Elshani: Dnevni izveštaj, kako od usluge birača, tako i od Sekretarijata, da imamo dnevne izveštaje o prijemu paketa, znači od poštanske službe. Kao članovi CIK-a da imamo ove dnevne izveštaje.

Burim Ahmetaj: Sekretarijat je preduzeo mere i mi smo u procesu postavljanja kamera unutar prostora gde će se one čuvati, pa smo pronašli rešenje i postavice kamere unutra. Spoljna vrata nadgleda kamera Ministarstva za infrastrukturu, međutim, mi imamo protokol. Imamo sigurnosne trake. Svaki put kada se vrata otvore i zatvore, to će biti označeno u protokolu. Takođe, imaćemo registre i protokole dostave iz svake pošte i verovatno ćemo doći do tačke kada će nam verovatno trebati da idemo više od jednom dnevno da bismo mogli da primimo pošiljke. Međutim, na vreme ćemo vas obavestiti o svakom procesu, bilo da se radi o CIK-u ili posmatračima, kao i o pratnji, pa ako imamo veliki priliv ili veliki broj koverata ili poštanskih pošiljaka, morat ćemo ići više nego jednom dnevno. Međutim, vreme koje smo predvideli je vreme 15:00 za sve pošiljke, a zatim ispada da u intervalu od 15:00 do 16:00 da primimo pošiljke, ali u slučaju potrebe, moraćemo ići dvaput ili tri puta po njih.

Alim Rama: S tim u vezi, predloženo je da CIK pošalje Pošti Kosova kako bi posmatračima omogućili da posmatraju proces. I ne čekajući CIK, ali i prva da posmatra poštanski fah i u TPC-u...